

Onderwijsvernieuwing door leraren en schoolleiders leidt tot beter onderwijs

29 juni 2015

Tientallen scholen hebben de afgelopen jaren gebruik kunnen maken van extra middelen om te experimenteren met maatregelen om het dreigende lerarentekort aan te pakken. Uit de evaluatie van deze regeling, die staatssecretaris Dekker (OCW) naar de Tweede Kamer heeft gestuurd, blijkt dat sommige maatregelen ook kunnen leiden tot een toename van de onderwijskwaliteit.

Zo leidt onderwijs op maat op basisscholen tot hogere leerprestaties van leerlingen en meer tevreden ouders. In het voortgezet onderwijs zorgt het voor beter omgaan met een tekort aan leraren. Succesfactor voor de projecten is dat leraren zelf dragers zijn van de vernieuwing.

Van 2011 tot en met 2014 konden scholen meedoen aan de subsidieregeling InnovatieImpuls Onderwijs om met innovatieve aanpakken het destijds verwachte lerarentekort aan te pakken, zonder dat dit ten koste ging van de onderwijskwaliteit of de werkdruk verhoogde. Bijna 150 scholen deden hieraan mee.

Scholen ontwikkelden zelf vijf innovatieconcepten met maatregelen rondom een andere inrichting van de schoolorganisatie, functiedifferentiatie en/of de inzet van ICT. Digitaal onderwijs speelde bij vrijwel alle experimenten een belangrijke, ondersteunende, rol. De effecten van deze innovatieve maatregelen zijn wetenschappelijk (met controlescholen en experimentscholen) gemeten. Een team van onderzoekers was gedurende de gehele looptijd van de projecten betrokken.

Verhoging efficiëntie en kwaliteit van het onderwijs

De experimenten tonen aan dat innovaties, mits aan de juiste voorwaarden is voldaan, kunnen leiden tot efficiëntiewinst en een toename van de onderwijskwaliteit.

Zo worden bij het innovatieconcept SlimFit in het basisonderwijs reguliere jaarklassen vervangen door 'units' van zeventig à negentig leerlingen. Binnen de unit is een breed samengesteld onderwijsteam van leraren, onderwijsondersteuners en specialisten gezamenlijk verantwoordelijk voor het onderwijs. Het organisatie-model van SlimFit biedt oplossingen voor scholen in krimpgebieden en biedt flexibiliteit bij het verzorgen van goed passend onderwijs.

In het voortgezet onderwijs blijkt dat drie van de vier innovatieconcepten een lerarentekort kunnen tegengaan. Bij de concepten Onderwijsteams, Videolessen en E-klas & PAL (Persoonlijke Assistent Leraar)-student zijn leraren in staat om per contactuur aan meer leerlingen onderwijs te geven zonder aantasting van de onderwijskwaliteit of verhoging van de werkdruk. Het concept Onderwijsteams, waarbij leraren in teams lesgeven aan grotere groepen leerlingen, zorgt zelfs voor hogere cijfers. Dat geldt ook voor Leerlingen voor Leerlingen, waarbij ouderejaarsleerlingen onder begeleiding van een vakdocent en een mediaspecialist filmpjes voor onderbouwleerlingen maken met daarin antwoorden rondom veel voorkomende vragen.

"Goed dat er nu wetenschappelijk bewijs is dat innovatieve maatregelen lonen. Door het anders organiseren van het onderwijs kunnen leraren beter aansluiten op de leerbehoeften en talenten van de leerlingen. Belangrijkste winst is natuurlijk dat leerlingen beter onderwijs krijgen," aldus staatssecretaris Dekker.

Via de site www.innovatieimpulsonderwijs.nl kunnen andere scholen putten uit de ervaringen van de onderzoeksscholen en kunnen zij voor hun innovatieprocessen advies vragen aan Innovatiebrigadiers.